

DA CAPO

is een nieuwe start

Eigentijdse dans, tangodans, muziek en projecties versmelten met elkaar in *Da Capo* in een innige omhelzing. Gabriela Suarez ontwikkelt met Sur Mundo Ensemble vanuit langdurige research een hybride hedendaagse podiumkunst.

tekst Jolanda Keurentjes foto's Koos Hageraats

Als kind in Argentinië werd bij choreografe, danseres en actrice Gabriela Suarez de passie voor tango gewekt. Tango zat in de familie. De grootvader van Suarez en diens broers waren milongueros, die de ingetogen tangostijl dansten in milonga's, op drukke dansvloeren waarbij de bewegingen klein en intiem waren. Omdat haar grootmoeder niet danste, danste haar grootvader met haar moeder, die ballet had gedaan en een goede danseres was. Maar eerder dan door de dans werd Suarez gegrepen door de teksten van de tango. Ze licht toe: 'Tangotaal wordt gesproken als bargoens, het bevat woorden en uitdrukkingen die wij als welopgevoede kinderen niet mochten gebruiken. Maar ik kwam erachter dat het een groot cultureel universum omvat. De taal is heel poëtisch; zij heeft prachtige metaforen voor liefde, verlangen, teleurstelling. Het hele gamma aan menselijke emoties zit erin. Het wordt niet op een directe manier verwoord, maar spiritueel. Je kunt het hele leven erin terugvinden. Als ik gevoelens moet beschrijven, merk ik heel vaak dat ik een tangotekst gebruik.'

Verborgen

De opleiding waar ze haar training tot danser en docent volgde, was erg Euro-Amerikaans georiënteerd. Tango zag ze op tv. Toen ze door een oudere milonguero werd uitgenodigd voor een les, kwam dat op dat moment tegemoet aan haar verlangen iets tegendraads te doen. De wereld van de tango en de wereld van de dans op school waren twee compleet gescheiden werelden. 'Tango gebeurde 's avonds laat, pas na het diner, in verborgen salons en clubs. Er zijn ongeschreven regels; je gaat er bijvoorbeeld als vrouw niet alleen heen. Dankzij mijn docent kon ik daar komen. Het was spannend en verlokkelijk. Hij was 72, ik was 20, nog heel jong. Ik had zelfs geen goede tangoschoenen.'

Na haar opleiding kwam Suarez als danseres moderne dans en Argentijnse tango terecht bij Teatro Fantastico de Buenos Aires. De twee leiders waren gerepatriëerd uit Italië. Zij brachten een avant-garde theaterstijl mee die sterk fysiek georiënteerd was. Suarez deed trainingen met hen en werd deel van het

gezelschap. 'Zij werkten ook met tango, die ze heel choreografisch benaderden. Hun sterke punten voor mij waren dat zij alleen Argentijnse muziek gebruikten en werkten met Argentijnse literatuur en goede teksten. Zij benaderden tango niet alleen vanuit de vorm, maar ook vanuit de metaforen. Bij hen kon ik het choreografisch aspect onderzoeken.'

Open

Na een tournee met Teatro Fantastico bleef ze in Nederland. Ze werd uitgenodigd bij het European Dance Development Centre aan de Hogeschool voor de Kunsten in Arnhem en volgde een masterprogramma bij de Duitse bewegingstheatermaker Angie Hiesl. Ze keerde regelmatig terug naar Argentinië om tango te dansen en lessen te volgen. Daar maakte de tango een ontwikkeling door en werd steeds toegankelijker.

Zuarez ging eigen danstheaterproducties maken waarin tango een steeds grotere rol speelt. 'Allereerst gebruikte ik veel tangomuziek, zonder dat de dansers tango dansten. De intieme omhelzing uit de tango zat er wel in. Tango heeft iets mysterieus, een magnetisme, waarin je altijd samenkomt. Maar er was iets waar ik moeilijk bij kon, dat met improvisatie te maken had. In tango is alles geïmprovi-

seerd. En dat gebeurt in de salon, bij het danspaar, maar niet in de muziek. Terwijl postmoderne dans zich juist losmaakt van de muziek, van de esthetiek. Ik was afhankelijk van de mannelijke leider. Gaandeweg leerde ik onafhankelijk te worden.'

Solo

Om het mechanisme te ontdekken, benaderde ze tango een tijd als techniek, los van emotie. 'Tango wordt vaak gezien als etnische dans. Ik onderzocht de vraag: is tango eigentijdse dans? Het was een bewuste beslissing om te experimenteren met tango als solodans. Ik ging werken met verschillende dansers, met diverse lichamen, met ensembles en solostukken. Hoe verwacht wordt dat een man of vrouw beweegt, heb ik opzijgezet. Ik heb afstand moeten nemen van de veiligheid van Argentinië.'

In 2012 heeft Suarez haar werk verdiept door dramaturgie te studeren aan de Universiteit Utrecht. 'Ik heb een geweldige tijd gehad bij Liesbeth Wildschut. Door haar kon ik mijn werk opnieuw beschouwen. Ik voel mezelf in de eerste plaats een eigentijdse danser en maker. Van daaruit benader ik tango. Tangodans kan een belangrijke rol hebben in de constructie van een nieuwe lichaamstaal en is fundamenteel bij het maken van dans.'

Samen

In het Sur Mundo Ensemble werkt Gabriela Suarez al enkele jaren samen met filmmaker Celeste Franco en musicus Gerardo Agnese. De drie leden van het gezelschap zijn geschoold en afgestudeerd in verschillende disciplines: dramaturgie, muziek, dans en film. Door hun jarenlange ervaring zijn ze diep doorgedrongen in alle vormen en disciplines die er te vinden zijn in de verschillende stijlen en periodes van de tango. Samen met lichtman Marnix Carpentier Alting ontwikkelen zij een hybride hedendaagse podiumkunst. Zij startten het onderzoeksproject *Hybrid Languages* in Nederland en *Coreo-Lab* in Argentinië. Ook *Da Capo* komt voort uit hun intensieve samenwerking. Het is een intieme voorstelling, waarin getoond wordt hoe dans geboren wordt. 'Da capo' staat voor 'een nieuwe start'. In het stuk van Sur Mundo Ensemble wordt de tango hertekend op verschillende lagen: in de beweging, in de enscenering, in de duetten en in de camera. Er is een geïmproviseerde muzieksolo, solodans, live gefilmde dans, een duet dat teruggrijpt op het verleden. *Da Capo* reflecteert op zichzelf.

Zuarez besluit: 'In mijn opvatting komt alle danstaal voort uit hybridisering; geen enkele vorm is een zelfstandig losstaand iets. Tango komt ook voort uit constante verandering.' ◀

'IK VOEL ME IN DE EERSTE PLAATS EEN EIGENTIJDSE DANSER EN MAKER, VAN DAARUIT BENADER IK TANGO.'

Da Capo is op 5 en 6 november te zien in theater Perdu in Amsterdam. Tickets: www.perdu.nl. Meer informatie: www.surmundo.nl